

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Felelős szerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A debreceni színház jelene.

Sokan fogadták kétkedéssel Zilahy Gyula szavait, amikor megígérte, hogy a debreceni színházat ismét méltóvá fogja tenni nagy multjához.

Most már kritikát is mondhatunk arról, hogy vajjon eleget tett-e Zilahy ennek az ígéretnek? Most már kritikát mondhatunk az új színtársulatról, a maga teljes egészében. Egymásután folytak le előtünk a bemutatkozó előadások, amelyek során legnagyobb részben megismerhettük színtársulatunk tagjait és ezzel együtt véleményünk mondhatunk most már a debreceni színház jelenlegi állapotáról is.

Általánosságban csakis jót mondhatunk erről a valóban újja szervezett társulatról. Előre is biztunk Zilahy buzgalmában és nemes törekvésében — azonban, hogy ennyire meg sikerül az újja szervezés, azt még sem hiszük.

Egy teljesen Debrecen városához méltó színtársulattal állunk szembe, amely a legszébb reményekre jogosít, hogy meg fog felelni azoknak a követelményeknek, amelyeket Debrecen város közönsége megkövetelhet. A legjobb bizonyítja ezt a közönség rokonszenves fogadtatása, amely mindenestre nagy siker, ha tekintetbe vesszük, hogy a már egyszer elveszített bizalmat kellett visszaszerezni.

Annóra megszoktuk már ütni Zilahyt, hogy szinte dicserni sem tudjuk kellőképen. Pedig ha valaha megérdemelte — úgy most megérdemli ezt a nehéz viszonyok között. Semmi esetre sem szabad továbbra is elfogultnak lenni vele szemben. A mult hibájáért büntetni még továbbra is lehetetlennek volna. De meg nem is érdekünk, hogy egy ilyen kiváló művész embert, akit különben szeret és tisztel az egész város — lehetlenné tegyünk, azért, mert a multban nem felelt meg igényeinknek az ő igazgatása.

De meg most már erre nincs is okunk, mert bármily kétkedve nézünk is működése elé, be kell látnunk, hogy Zilahy minden tekintetben eleget tett ígéreteinek. Most már tiszta áttekintésünk van az egész társulata fölött.

Egy egész csomó olyan színésze van, akik a legelőkelőbb társulatok díszére válnának. Mert legyünk bármilyen szigorúak el kell ősmernünk, hogy Zilahynak, Rózsa

Lili, Gazdy Aranka, Gerő Ida, mind-mind a maga nemében elsőrangú erők. Zilahy, Ferenczy Frigyes, Gyöngyi Izsó, Győre Alajos, Lugossy Béla, Torma Zsiga, Horváth Kálmánról is elmondhatjuk, hogy méltók a nagymultú debreceni színpadhoz — hogy csak a legkiválóbbakat soroljuk fel. Csak most tűnik ki legjobban, hogy milyen jeles erőkből áll a társulatunk. Valóban fényes névsor áll előttünk. Alig van, akivel meg nem volnánk elégedve, hiszen ezt el kell ismernie még a legszigorúbb kritikának is! A társulatunk meg fogja állani a helyét — biztosan remélhetjük ezek után.

Anyag van elég, a buzgalom sem hiányzik, a rendezés meg éppen elsőrangú színre fog emelkedni, ha így haladunk — biztosan tekinthetünk tehát a debreceni színházi év elé. A jelen jól mutat, bizony lehet építeni rá egy szebb jövőt, a debreceni közönség teljes meglepedésére!

Sok kívánni valót hagyott hátra eddig a Zilahy műsorra. Igaz, hogy ezért sem lehet teljesen őt vádolni. Hibás ezért a közönség is, amely megköveteli az alacsonyabb, léha műfajokat. Ez magában még igaz, hogy nem ok arra, hogy komolyabb tartalmu darabokat egyáltalában ne is adjanak elő — mindenesetre nagy melegség.

A jövőben azonban úgy látszik, hogy segítenek ezen a bajon. A lehetőség határain belül feltétlenül szolgálni kell a komoly művészetet. E tekintetben is kellő garanciákkal szolgál Zilahy.

Írta: Lili. Helyről kaptuk azon ígéretet, hogy minden hét műsorán fog szerepelni egy-két komoly darab, kéthetenként pedig a klasszikusokat veszik elő új rendezésben. Az eddig Debrecenben még be sem mutatott klasszikus darabokat fogják sorra venni az idén, mint azt az igazgató előleges jelentése mutatja is.

A műsor többi pontjaira sem lehet kifogásunk. Operettel valóssággal elárasztanak bennünket, amelyek között temérdek a bemuató, ujonnan rendezett, a „rég jó világból“ való darab. Nem lehet panaszkodni a többi műfajokra sem — kivéve az operákat.

Erre a körülményre jó előre felhívjuk a Zilahy figyelmét. Kár olyan nagy operai tehetséget, mint Zilahyné eléggé „ki nem használni“. A multból is tudjuk különben, hogy milyen nagy sikere volt egy-egy jó opera előadásának. Zilahyné kívül még több tagja van társulatunknak, akik kitűnően kitűnően állják meg az operában is helyü-

ket. Azután megkár is volna a már egyszer betanult operákat „kamatoztatlanul“ hevertetni.

Reméljük, hogy Zilahy még ezeknek a jogos követeléseknek is eleget fog tenni. Így aztán harmónikus egészbe fog összeolvadni műsorunk, amelybe szép arányosságban fognak elvegyülni a közönség napi szükségletét kielégítő operettek, az ünnepléses klasszikusok, a komolyabb irányú drámák és nehezebb zenéjű operák.

Még egyszer kijelentjük, hogy a Zilahy társulatának jelenlegi művezetésével, rendezésével, tagjaival, műsorával egyelőre meg vagyunk elégedve. Most már csak tovább a megkezdett úton. Hason rá az buzditólag, hogy rokonszenvesen fogadja az a közönség, amelyet a multban nem tudott „kielégíteni“.

Ezen az úton csakis a teljes elismerés felé haladhat, amely bizonyára rövid időn belül be fog következni. Az egyes disszonáns hangot pedig ne ijesszék most már meg! Az aprólékos szőrszalhasogatások nem sokat érnek a közönség biralatával szemben, amely pedig, úgy hisszük, teljes elismeréssel fog áldozni Zilahynak és nemes művészársainak, akiknek buzgalma a debreceni színház jövőjének előhírnöke.

Csak tovább ezekkel a nemes törekvésekkel, Debrecen közönsége erkölcsileg, anyagilag is méltányos lesz Zilahyval szemben. A művészetek igaz barátai pedig őszintén fognak neki örülni, hogy egy olyan nemes művészember kezében lesz továbbra is az igazgatás, mint amilyen Zilahy Gyula, az örökké vidám istenáldotta művész Zsüll!

Abban a reményben üdvözöljük tehát Zilahyt, hogy végre sikerülni fog-e művészarsaival a debreceni színészet régi fényét visszaállítani. (—ith.)

Hogyan fest az általános választói jog a valóságban.

A választói törvény reformja ellen megindult harból osztrák testvéreink is alaposan kivesszik a részüket. Minden megengedett és különösen meg nem engedett eszközt felhasználnak, melyről azt hiszik, hogy alkalmas az Andrássy-féle reformtervezetnek előlegezett bizalom csökkentésére. Utón-utó felajánlják a maguk választói törvényét.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban — Ára Dregenként 4.— korona

Osztrák testvéreinknek — úgy látszik — nem csak rossz az emlékező tehetségük, hanem az is rögeszméjükké vált, hogy minden ember hasonló betegségben szenved. Tulságosan komolyan veszik azt az axiómát, hogy: új események hatása alatt elveszti az ember a régi benyomásait. A magyar politikusok még emlékeznek azokra az eseményekre, amelyek az osztrákok mai választói törvényüknek megalkotásánál lejátszódtak. — Ugyanakkor, amikor odaát — szerintük — általánossá és egyenlővé tették a szavazás jogát. De csakis szerintük. Mert az osztrákok mai választási törvénye, melyet rájuk akarnak oktatózni — mintának, éppen nem általános, de nem is egyenlő, sőt ellenkezőleg. A valóságban az ő törvényük legalább is annyira korlátozza a választói jogot, mint az Ausztriában oly beteg-szenvedélyvel folytonosan támadott magyar pluralis választási törvény tervezet.

Az osztrákok általános választói jogához nagyon sok szó fér. — Teljesen elegendő azonban, ha csak arra mutatunk rá, hogy az az eredmény, amelynek elérésére a választási törvény reformálásával törekedtek elmaradt. Szabadelvű parlamentet akartak megteremteni, amely különböző nemzetiségeket bekötött együttműködésre késztesse és az általános és egyenlő választói jog eredményeképpen olyan parlament verődött össze, amelyben a reakciós keresztény szociálisták képezik a legerősebb parlamenti partot és amelyben a különböző nemzetiségek oly békésen működtek együtt, hogy Laibach és Prágában nemzetiségi zavargások történtek ki. Papiroson, a végtelen türelmes papiroson bizonyára a legnagyobb mértékben liberális volt az osztrákok törvénye, de a végrehajtásnál annyi vizet töltöttek a nemzetiségek borába, hogy a keresztelés alatt a bor nyomtalanul eltűnt az italból. Így történt meg aztán, hogy a kisebb osztrák nemzetiségek a törvényt már születése percétől fogva brutálisnak, igazságtalannak mondták, sőt, mint az általános és egyenlő választói jog egyenes ellentétét üntetik fel. — Ugyanazt a törvényt, melyet nekünk mintául ajánlanak.

És az igazság a kisebb nemzetiségek részén van.

Az osztrák általános és egyenlő választási törvény verőfényt araszt és gyöngé szellőt kelt maga körül, de úgy, hogy míg a verőfényben a politikailag hatalmasabb, gazdaságilag erősebb nemzetiségek sütkérezhetnek, addig a politikailag gyöngébb, gazdaságilag szegényebb nemzetiségek csupán a szelő el-elhaló legyintésében részesülnek csak.

Az alább felsorolt tények, kérelhetetlen következetességgel bizonyítják be, hogy mennyire nem ál-

talános és mily nagy mértékben egyenlőtlen az osztrákok általános és egyenlő választói joga. Szemmel láthatóvá lesz, mily szemérmellen játékot üznek az osztrák pártok azzal, hogy míg odahaza ellenséges indulattal viselkednek minden liberális reform iránt, addig nekünk magyaroknak szemükre lobbantják, hogy az általános választói jogot nemzeti, kulturális és gazdasági szempontból elmaradhatatlan megszorítással akarjuk életbeléptetni. Hisz ma az osztrákok, illetve egy nagy politikai csoport Thun gróf miniszterelnök vezetése alatt követelték a tárgyalások során a pluralis választói jogot és ugyan-ezek, most amikor a magyar választói jog pluralitásáról van szó a legelkeseredettebb harcot hirdetik ellene.

Ausztriának van a legkevesebb oka-joga a maga választási törvényét más államok törvényeivel szemben mintaképpül állítani mert az osztrák választási törvény, amely a választó kerületeket egyszerűen elosztja az ott élő nemzetiségek között a valóságban így fest.

Az osztrák képviselőháznak 516 tagja van. Ezek közül 233 német, 107 cseh, 82 lengyel, 33 ruthén, 24 szlovén, 13 szerb-horvát, 19 olasz és 3 román.

Az 1900. évben megejtett legutóbbi nép-zámlálás adatai szerint Ausztriának összesen 26 millió lakosa van. Ezek közül 9.1 millió a német, 5.9 millió a cseh, 4.1 millió a lengyel, 3.3 millió a ruthén, 1.2 millió a szlovén, 0.7 millió a szerb-horvát 0.7 millió az olasz és 0.1 millió a külföldi. — Ha ezek után a népszámlálás adatait összehasonlítjuk azzal az aránnyal, amely szerint a mandátumok általános választói jog alapján megejtett választások alkalmával az egyes nemzetiségek között megosztottak, igen furcsa képet kapunk. Az összes ausztriai nemzetiségek közül, csak a csehek és a lengyelek vannak az osztrák képviselőházban lélekszámukkal egyenes arányban képviselve. A csehek Ausztria lakosságának 25 százalékát képezik és a mandátumoknak is körülbelül 23 százalékát bírnak. 516 kerület közül 107 az övék. A lengyelekkel később foglalkozunk. A többi nemzetiségek, azok vagy sokkal kedvezőbb, vagy sokkal kedvezőtlenebb bánásban részesültek a mandátumok osztogatásánál, mint amelyet egy „általános és egyenlő” választói jogot biztosító törvény előír. Mert, ami a differenciákat illeti, azok nemcsak az össznépességnél, hanem a választásra jogosított férfi lakosságnál is legalább akkorák, mint amekkorák Magyarországon a pluralis választói jog alapján, majd annak idején létre jöhetnek.

A németek Ausztria lakosságá-

nak 36 százalék és mégis a képviselőházban nem kevesebb, mint 233 mandátummal, tehát 46 százalékkal vannak képviselve. Ez mindenesetre 10 százalékkal több, mint amennyi őket az „egyenlő” választói jog alapján megilletné. A lengyelek 16-at teszik a lakosságnak és 82 mandátummal bírnak. — Tehát annyira-amennyire az egyenlő választói jog lelkiismeretes végrehajtása esetén számíthatnának. De amint látjuk, éppen úgy, mint a csehek, ők is jóval a német mögött maradtak.

Sokkal igazságtalánabbul jártak el azonban a ruthénekkal, akik a lakosságnak teljes 15 százalékát teszik és a képviselőházban mégis csak 33 képviselőt küldhettek; míg a lengyelek az ő 16 százalékos népességi arányuk mellett 82 képviselőnek adtak mandátumot.

Ezek szerint az osztrákok jogegyenlősége t. i. „választói jogegyenlősége,” amely Magyarországnak minálul szolgáljon, a gyakorlatban így fest. A ruthének, akiket 15 százalékos népességi arányuk után 77 mandátum illetné meg, csak 33 mandátummal, azaz ezeknek csak 6 egynegyed százalékával bírnak.

Az osztrák választói jogegyenlőséget tehát számokban így fejezhetjük ki: a csehek 0, a lengyelek 0, a németek 10 százalék, a ruthének 6 háromnegyed százalék. Még épületesebb dolog is következik. — Ausztriában 1.2 millió szlovént mutat ki a statisztika. Állítsunk velük szemben a 3.4 millió ruthént. Látni fogjuk, hogy míg az 12 milliónyi szlovén nemzetiség 24 mandátumot kapott, addig a 3.4 milliónyi ruthén csak 33 képviselőt küldhetett a képviselőházba. Ha a ruthének és a szlovének létszámát összehasonlítjuk, látjuk, hogyha a választói jog csakugyan „egyenlő,” 24 szlovén képviselővel a 33 helyett mintegy 72 ruthén képviselőnek kellene a parlamentben helyet foglalnia, vagy ha 33 a ruthén képviselő, a szlovéneknek 24 helyett, csak alig 9 képviselőt lett volna szabad választaniuk.

A legeklatánsabban illusztrálja azonban az osztrák választási törvény „egyenlőségét” az olasz és a szerb-horvátok egymáshoz való aránya. — Ugy az olaszok, mint a szerb-horvátok 0.7 millióval kerekén 3 szerepelnek a statisztikában. És mégis az olaszoknak 19, a szerb-horvátoknak pedig csak 13 mandátum jutott, az „egyenlő” választói jog alapján megejtett választások alkalmával. — A morál magától értetődik. A lakosság politikai kulturális és gazdasági szempontból magasabbban áll rétegeinek az állítólag általános és egyenlő választói jog dicsára is nagyobb rész jutott a politikai hatalomból, mint az a jogegyenlőség doktriner teóriája meg-

Mindenféle téli Box-bőr és Posztó cipők, valamint legjobb minőségű Pfisch kalapok, Sapkák a legolcsóbban kaphatók a

Központi cipő és kalap áruházban Dreher söresarnok melett. Telefon 435.

engedné. A végeredményre Magyarország minden gondolkodó embere rájöhet egy kevés következtetéssel. De hagyjuk ezt. Bizzuk ezt Ausztria nemzetségeire, akiknek módjukban van osztrák barátaink általános és egyenlő választói jogának gyönyörűségeit magukon tapasztalni. Ha úgy teccik nekik, megszivek az itt elmondottakat és a jövőben, ha tisztogatásra vállalkoznak, a maguk ajtaja előtt fognak söpörni.

A delegációk megnyitása.

Bejelentettek Bosznia anezióját.

Az osztrák delegáció akadémia-utcai palotájának nagytermében eleven élet van már reggel nyolc órakor. A delegáció tagjai csaknem teljes számmal megjelentek. Közülük, közérdekű tárgyai, a szociáldemokrata-párti delegátusok: Schumayer, Pitoni, Zeiger, Niemetz.

Ott jár-kél fűgén a híres Wolff képviselő és ott van a sorf jede em, Dreher Antal is. Egy csoporttal elénken beszélget Gautsch volt miniszterelnök, akiről mindenfelé azt hirdetik, hogy bizalmasa a trónörökösnek.

A delegáció ülését kienc órakor nyitja meg Schweigel báró korelnök. Mian a két korjgyzöt megvalaszták, a korelnök üdvözli a delegációt s megnyitván az ülést, felhívja elnökválasztásra.

Elnökké Madiszky lovag, volt minisztert választották meg. Elfoglalván Madiszky az elnöki széket, üdvözli a delegátusokat, hasznos munkára buzdija. Majd beszámol arról az örveadetes tenyről, hogy a monarchia Boszniát végleg bekebelezése s ezzel Bosznia a haladásnak virágos útjára tér. — Felhívja a delegátusokat, hogy háromszoros „hoch!”-kal köszöntsék az u alkodót. Huchok harsognak, itt-ott belevegyl egy-egy „szívó” is.

A kormány tagjai közül Aehrenthal külügyminiszter, Burian közös penzügyminiszter, Montecuccoli tengernagy és Beck báró miniszterelnök vanuak jelen. A karzaton a bosnyák küldöttség tagjai helyezkedtek el.

Több formai ügy elintézése után kimondja az elnök, hogy déli 12 órakor a delegátusok a királyi várkastélyba mennek a trónbeszéd meghallgatására.

A magyar delegáció.

Tíz óra tájban már majdnem mind együtt vannak a magyar delegátusok. A folyosó dekurálnak.

Legtöbbsen Zehy János gróft veszik körül és szörnyű sok gratulációkkal halmozák el.

— De hát tulajdonképpen mihez gratuláltak nekem? — szabdkozott a fiatal gróf.

— Ahhoz, hogy Bosznia kormányzója leszel!

— Én? Bosznia kormányzója? — kérdécsodálkozva.

Ebben a pillanatban lépett oda Wekerle Sándor.

— Nono, — mondá — ma még nevettek ezen, de ne nagyon nevessetek, mert holnap valóra válhatik.

És most már nem nevettek!

Föltűnést kelt Szabó János delegátus, aki századosi egyenruhában jelent meg a folyosón.

— Nem lesz háboru, — ujságolta — mert nem tétele hajtjuk föl, hogy ami diplomáciánk a nagyhatalmasságok beleegyezése nélkül hajtotta volna végre az annektálást. Ami pedig Szerbiát illeti, hát ha ez moceani mer, eltiporjuk.

Es meg sörrentette a kardját kapitány ur Szabó.

A magyar delegáció elnökévé Zehy Tivadar gróft, alelnökévé Barabás Bélát választották meg egyhangulag.

A leleplezett Szerbia.

Mit is akarnak a szerbek.

A Kossuth-párt hivatalos lapja, megokolván Bosznia bekebelezését a Habsburgiak uradalmába, szenzációs leleplezéseket hoz köztudomásra Szerbiának magyar földön, a horvátok segítségével végzett agitációjáról, amely egyik főoka volt, hogy Boszniának birtokba vételét siettesse.

A Szerbia részéről folyó izgatások — mondja a cikk — egyenesen arra irányultak, hogy Bosznia és Hercegovina Szerbiához csatoltassék s azután Horvátország is egyesüljön vele, hogy így alkottassék meg egy nagy Délslávia.

Rendkívül érdekes adatok biznvtitják, hogy Szerbia aknamunkája miképen terjedt ki nemcsak Boszniára és Hercegovinára, hanem Horvátországra és a magyarországi szerb körökre is.

Igy vannak aktaszerű adatok annak bizonyítására, hogy Szerbia százezer dinár készpénzzel járult hozzá a horvát képviselőválasztásokhoz.

A pénzt a szerb bank folyósítottá; de még azonkívül is zaklatták horvát részről Pasicsot, aki marpanaszkodott, hogy nem győzi a horvátokat pénzzel.

Alapos gyanu van arra is, hogy egy horvát politikus itt Budapesten vett föl nagyobb összegű szerb pénzt.

De egyenesen befolyt Szerbia a karlócai szerb patriarka-valasztásba is.

Kétségtelen bizonyítékok van-

nak arra, hogy Szerbiából mozgatták az idevaló tényezőket előbb Zmejanovics mellett, akivel már előbb megtörtént a megállapodás, azután meg Nikoics mellett.

A mesterkedések azonban nem sikerültek, mert a magyar kormánynak tudomására jutottak s abban, hogy a szerbek azután mégis megadták magukat, része volt ép annak, hogy mégis megértették az efféle eljárásnak rájuk nézve is veszedelmes természetét. Ha semmi egyéb, ezek a dolgok is megokolták teszik azt, hogy Boszniában és Hercegovinában oly helyzet teremtesék, mely mellett az eddigi mesterkedések lehetetlenné valnak.

IRODALOM.

Őszi üzenet.

Magányom álma menne hozzád
A légen át ugy vágyva, félve,
Mint napsugár, ha téged font át
S fényes-ökökat dobott rád:
Ha irhatnék ezüst levélre...

Ha irhatnék kis kék betűkkel:
Nem sirna bennök ősz égbolt,
C ak az, hogy messze messze tünt el
Valaki: Te... S nekünk derül fel,
Ha újra eljön, ami szép volt...

Kárminvörös nagy diliakat
Tepk neked mohó kezekkel
S ha visszajössz, ha újra látalak
S elebed rogyva, mint a bátrak
Csókkal, aranyhajjal temetsz el...

Szunyogh Barna.

Enyészet uralma.

Már illata nem érzik a nyári virágnak,
Már uszik a légen a nyálkafonal,
Már itt van az ősz, temetője a nyárnak,
A nyári kioszk üres már, vadon áll.

Már vége a nyárnak. A faleveleknek
Nagy garmada fekszik az uca során.
És mi, ezek lassan a földre peregnék,
Ujjong az új ősz, diadalmi torán.

Am ősz diadalma se végtelen álom:
Zord északi szél deret kerget elé.
S elszáll a madar is, nem ül a faágon.

És hajlik az ősz, hideg vára felé...
Mi lesz a világ?... egy kietlen avar.
Mindent az enyészet vad fátyla takar.

Ötvös Béla.

Tudom...

Tudom, hogy van valaki valahol,
Ki nem volt soha boldog...
Ki a lét sebzó útján szomoruan,
Reményt pergetve, bolygott!

Valaki, aki tudna szeretni,
Miat én: od'adón, melegen!...
S csak megyünk, megyünk a nagy sötétbe...
Virág-elejtve, — összetépvé,
...S nem találkoznak soha sem!

Zivuska Andor.

Vasarra érkezők figyelmébe!

Órák! Ékszerek! Ezüstnemüek!

Magyarország legnagyobb, legmegbízhatóbb bevásárlási forrása. Legmagasabb helyekről számos kitüntetés. — Több, mint negyedszázad óta áll fenn

Löfkovits Arthur és Társa

DEBRECEN, Plac-utca 38. sz. (Főposta mellett)

BÁMULATOS OLCSÓ ÁRAK! — LEGPONTOSABB KISZOLGÁLÁS!

Kardosék bankja.

A nagy bankpanama epilógusa.

Körülbelül kilenc hónapja, hogy a rendőrség hosszú nyomozás után azzal lejt meg a fővárost, hogy a József-Ferencvárosi Takarékpénztár részvénytársaság alapítóit, a Kardos család férfitagjait letartóztatta, mert a legravaszabb családok egész tömege bizonyult rájuk. Kardos Lipót, az apadirektor és fia, Árpád vezérigazgató, Géza. Zoltán és Dezső igazgatók február 7-én az ügyészség fogházába kerültek. Lipótot, Zoltánt, és Dezsőt időközben szabadlábra helyezte a vizsgálóbíró, csak Árpád és Géza maradt vizsgálati fogságban.

A terjedelmes, egész kis könyvecskét kitevő vádirat lényegében a büncselekmények egész sorát olvasta a Kardos famíliája fejére.

Ezeket a hűnőselekményeket annak idején lapunk hasábjain bőven ismertettük. Sikasztás, csalás, hamisítás, hűlen kezeles címén emelt vádat az ügyészség.

Százötven tanu.

Kévéssel kilenc óra után nyitotta meg dr. Tholdi Dezső a főtárgyalást. A tanúk zűfolásig megtöltötték a termet. Egy-keztő kivételével csaknem valamennyien megjelentek.

Dr. Nagy Béla ügyész a beidézett sértetteknek tanuként való kihallgatását nem kívánja, mert ezeket csak azért idézték be, hogy abban az esetben, ha az ügyész eljtené a vádat, jelen legyenek a potmagán átvételére.

Pollák Illés védő, tekintettel arra, hogy az ügyész nem család, vagy vétkes bukás miatt emelt vádat, kéri, hogy a bíróság a beidézett sértetteket tanuként ne hallgassa ki, mert nem érti meg őket a potmagánvadás jogát.

Edvi Illés Károly és Gál Jenő védők szintén tiltakoznak az esküdteknek tanuként való kihallgatása ellen. Az ügyész felszólalása után a bíróság úgy határozott, hogy a sértetteket nem hallgatja ki.

A tárgyalások rendjét úgy állapította meg az elnök, hogy ma öt tanut hallgat ki a bíróság, a többi tanukat pedig tizes csoportokra osztva a következő napokra rendelte be.

A tanúk személyazonosságának a megállapítása csaknem egy óra hosszú tartott feltűnény volt, mikor a vádlottak kihallgatására került a sor.

A vezérigazgató.

A vádirat felolvasása után a vádlottak közül egyedül Kardos Árpád marad a teremben, a másik négy vádlottat pedig kivezetései az elnök.

Az elnök felolvassa Árpád előtt a súlyos vádpontokat.

— Megértette a vádat?

— Igen.

— Beismeri a bűnösségét?

— Nem érzem magam bűnösnek. (Derültség)

— Mikor jöttek fel Pestre?

— 1893-ban Szinyérváraljáról.

— Mikor lett a Koronaszövetkezetben igazgató?

— 1901-ben, vagy 1902-ben.

Azután elmondja, hogy alapították meg a Ferenc Józsefvárosi Takarékpénztárt. Kalmán Lajos tanácsolta a szövetkezetnek részvénytársasági alapra való fektetését.

— Milyen viszony volt önök és Kalmán között?

— Baráti viszony volt közöttünk. — Ö

hozta el Vécseyéket és Kosch Elemér ügyvédet, akikkel megbeszéltük az alakulás ügyét.

— Mikor történt ez?

— 1906 márciusában. Vécsey március 31-ikén kifizette a 30 százalékot, vagyis 66,400 koronát. Az alakuló közgyűlés folmentvényt adott az alapítóknak, akik 3000—3500 kor. alapítási költséget szavaztak meg. Azután a részvénytársaság megkezdte rendes működését.

Hova került a 66 400 kor.?

— A Koronaszövetkezet Bankba, mint a koronaszövetkezet betételére.

Előadja azután, hogy Vécseyék nagyon sok hasznót akartak kivenni a takarékpénztárból. Az ifjabb Vécsey nagyszögű elfogadványokat s. á. n. oltatott le és olyan anyagi köve és es ket tamasztott, amelyeket nem teljesítettünk. Ebből támadt közöttünk az elenségeskedés. Kosch Elemér bosszút esküdt a Kardosék ellen. — Fölbérelte Sójhaj nevű könyvelőmet — mondta az ügyvéd — aki sorra jarta a betevőket s azoknak olyan meséket adott elő, amelyeknek hatása alatt kivonták betevőiket a takarékpénz arból. — Közgyűlést hívtam egybe, amely konstatálta, hogy a részvénytársaság aktív.

A vádlott átiért az egyes vádpontokra. Igen ügyesen védekezik és úgy tünteti föl a dolgot, mintha ő lenne a vesztes.

Az elnök: Mennyi volt a szövetkezetnél a jövedelme?

— 6000 korona.

— Hat a takarékpénztárnál?

— Összesen 16,000 korona.

— A Leszámláló Banknál mennyi volt a jövedelme?

— Egy krajcár sem.

Kardos Árpád kihallgatása eltart körülbelül egy óráig. Utánna Gézat fogja kihallgatni a bíróság.

A romboló démon.

Alkohol mint bünszerző.

Az alkohol káros, lélekromboló hatásával sohasem aktualisabb beszélni, mint éppen a mai dekadens korban.

A szeszfogyasztás fokozatos emelkedése az összes kultúrákban összeesik azoknak a bűntetteknek elszaporodásával, melyek rendszerint erőszakos ösztönök vad kitorására vezethetők vissza.

Az okozati összefüggés e két tény között, hogy az alkohol, mint narkotikum hat az agyvelőkre, melyek f. l. g. kárvult állapotban keptelen az eszméletlétésre. Ezek tehát a tett következményeinek megfontolása ugyanakkor, midőn a mozgató idegrendszer ingerültsége gyors elhatározásokat létesít. A tulajdonságos erzenyesség, a nagyobb ingerlékenység, a tett köve kezmeényeinek elhatalmasítása a kárvult agyvelőkben: ezek az elemek letesítik rendszerint a személy elleni erőszakkal járó bűntetteket.

A szeszfogyasztás lélektani gyökere a mámor ösztöne. Ezt kétféle módon lehet ki-elektelni. Vagy szeszbe fullasztani az értelmet, vagy pedig az értelem országán túl az érzelmek világában, a szép kultuszban, a művészetben, a nemesebb szórakozásokban nem azt keresni, ami hasznos és celszerű, hanem azt, ami gyönyörködtet, elragad és lelkesít.

A szeszámort, mely működési zavarokat okoz az agy elében, d generálja az utódokat és veszélyezteti a társadalmat, helyet esítet: kell a mámor másik fajtájával, mely pihenteti az agyvelőt s ez által erőgyűjtésre képesíti.

A szegény ember azonban magától csak a szeszámort felé találja meg az utat. De ha kezét nyújtunk neki, ha hozzáférhet a nemesebb szórakozásokhoz és művészeti élvezetekhez, akkor a mámor szükségletét ez uton fogja kielégíteni.

Szükséges tehát nemcsak a szó, amely

indít és a példa, amely vonz, hanem egy-uttal a közreműködés is, amely segít.

Ha ez meglesz, akkor, mint minden rossz ezen a világon, a szeszfogyasztás, mint átmeneti stádium, előre fogja vinni az emberiséget, A mámor, mint nevelő, fel fogja váltani az alkoholt, mint bünszerzőt.

Krónika.

× Városunk postahivatalában a minap beállított egy öregasszony.

— Nagy szivességre kérném, tekintetes uram — mondta a posztistának.

— Mi legyen az?

— Vóna szíves talán megcimezni ezt a levelet a fiámnak.

— Szívesen. Hogy hívják a fiát?

— Jánosnak.

— Miféle Jánosnak?

— Zöld Jánosnak, kérem alázatosan.

— S mi a f glalkozása?

— A foglalkozása? Hm... Hát afféle ászlós ur...

— Micsoda?

— Ászlós ur.

— Miféle ászlós ur?

— O yan ur, kérem, aki az ászlóval a vasutat fel és alá parancsolja!...

× A tudósok kutatják, mitől él az ember soká, hogyan tapakozzék és éljen, hogy hosszú életű legyen?... Hogy nem muszáj bőfókkal és tokajival emni, azt mutatja egy öreg pásztorember tanúságos élete.

Egy doktor fölkereste a híres öregot, mert híres öreg ő, 95 esztendő, hogy ki-kérdezze, hogy miképen élte a világot, hogyan táplalkozott? A kilencvenöt esztendő férfi ott gugolt a ház előtt és nézte a szálló golyákat és aztán ilyen szókat váltottak:

— Ugyan öregem, mivel élt maga?

— Mivel? Hit mint afféle pásztorember, kenyérrrel, szalonnával, mög az ösött börgé husával.

— Bort iszik-e?

— Nem iszok, mer nincsen, hanem pálinkát.

— Hit dohányzik-e öreg?

— Igen, bagózik, mer az pipaszárat nem biri mán tartani a szam fog nekü...

Színház. Művészet.

Műsor:

Pénteken: „Sámson“ dráma ujdonság B bérletben.

Szombaton: „Szép Heléna“ operette C bérletben, új rendezéssel.

Vasárnap délután: „Sulamith“ dajjáték bérletszünet.

Vasárnap este: „Harang“ legenda ujdonság bérletszünet.

* **Színházi hírek.** Szombaton kerül színre új bemutatóval és új scenirozással Offenbach klasszikus operetteje a Szép Heléna, a címszerepben Zsuzsanna S. Vilámával. Nagy hatásra számíthat a 2. k. felvonásban a Naupliai kabaret az alma története, melyben az istennőket a Percezel nőverek mutatják be. A főbb szerepeket Páris — Toma Zsiga, Orsolya — Gyöngyi Jolán, Csachast — Gyöngyi Izó, Menelaust — Ferenczi, Agamemnoct — Gyöngyi, Achillet — Kemény, a két Ajxot Lgeti és Nádor személyesítik. Ez előadás után lép fel negyedször a Monte carlió opera repülő ballettársasága.

* **Gerő Ida,** társulatunk kedvelt komikója erős torokbaja miatt 3-4 napig nem játszhat.

Megszűnt a drágaság!

déki vevőink 10% pénztári engedményben részesülnek. Különösen menyasszonyi kelengye vásárlásnál sok pénz megtakarítható. — Naponta érkeznek ujdonságok ruhakelmékben, selymekben és divatárúban. Külön is szörme és felöltő osztály. — Cégre kérem figyelni.

Mert a Debreceni Nagy Áruház Piac-u. 19. oly mesés olcsón bocsájta áruit a t. vevőközönség rendelkezésére, hogy ki van zárva minden verseny. Egyszeri vásárlásnál erről mindenki meggyőződhetik. Vi-

verseny. Egyszeri vásárlásnál erről mindenki meggyőződhetik. Vi-

Népszinmű előadás.

(„A piros bugyellaris.”)

Az operette és drámai bemutatók után tegnap került a sor a népszinműre is. Izzak, hogy a szereplőket már mind ismertük — csak a Kovács Laura fölépte elé tekintettünk nagyobb érdeklődéssel, aki felett tegnap még nem akartunk „elhamarkodott” véleményt mondani. A népszinművek előadásáról ugyanazt kellett ugylatszük az idén is mondani, amit tavaly mondtunk, hogy a legkevésbé sikerülnek rendszeresen a debreceni színpadon. Legalább is egy idő óta.

No de egy előadásból nem akarunk mindjárt rossz következtetéseket vonni le. Tény azonban az, hogy az eddigi előadott darabok között, épen a „Piros bugyellarisnak” sikerült legkevésbé a felelevenítése.

Nem azért mondjuk ezt, mintha a tegnapi előadást tökéletesen rejtették volna — hanem az eddigi sikerek után, most is nagyobb sikert várunk.

Bizony, bizony be kell vallanunk, hogy illuszris színészeink között nagyon kevés van olyan, aki rá lenne születte a nép alakjainak szerencsés megismerésére.

Győre Lajos az egyedüli kivétel talán, aki pompás huszár genre alakítást nyújtott. Va óban, napról-napra többeket hódít meg művésze számára Győre.

Főleg az ő játékaól tanuljuk megismerni a régi színszelenk játékmodorát. Mert Győre Alajos nemesen jó színesz a szó teljes értelmében. Kevesen dolgoznak olyan nemes eszközökkel mint ő.

Mindenre az ő játéka volt a tegnapi est fénypontja.

Horváth Kálmán is jó alakítást nyújtott, a „Csillag Pal” szerepében — mint rendszeren.

Zilahy né klasszikus, operai modorával nem tud beékelkedni szívvel-lelékkel a népszinmű levegőjébe.

Ternyei Lajosról a legnagyobb megrovás hangján kell szólnunk. Ez az ember néhány tulajdonkritika után valósággal elbizta magát; ezt már többször tapasztaltuk. — Tegnap még a szerepét sem tanulta meg. Az egész színház közönsége élénk visszatetszéssel fogadta minden jelenését.

Minden tanulmány, készültség nélkül akart alaphéikus sugó utáni szavallatot tartani.

Kovács Laura az egyedüli az ujjonnan bemutatkozott tagok között, akitől jót nem mondhatunk. Bizony, a szerepsere d cára is nagyon gyenge volt. (—ith)

Vélemények az esküdt-bírákrol.

Felterjesztés az igazságügy-miniszterhez.

Az egyik szegedi lap, a „Szegedi Napló” írja az esküdtbíráskodásról az alábbi sorokat.

A törvényszék köéből kiszivárgó hírek szerint a szegedi esküdtbíráskodás elnöksége az igazságügyminiszterhez felterjesztendő évi véleményes jelentésében előadai készült azt is, hogy Szegeden az esküdtzék évről-évre kevesebb felet meg hivatásának, mert az esküdek munkakedve és képessége egyre fogy és az esküd székek megalakításágál olyan momentumok is érvényesülnek, tulnagyon, melyeknek vajmi kevés köze van az igazságszolgáltatás érdekeihez.

Az egyes ülészakokra kisorsolt esküdt-bemutatos szorgalommal és lelemérséggel találnak — sokszor eléggé semmis — okokat, hogy magukat a szolgálat alól felmentessék és az esküdtbíráskodás elnökei sokszor kénytelenek engedni, mert bölösen tudják, hogy a fegyelmezési hatalom eszkö-

zével hiába küzdenek szélmalom-harcot, ha az esküdtzék végső és legszebb jogosítója: polgári önérték, jog- és kötelességtudás hiányzik és az önérték pedig türelmetlenül érvényesül.

A szegedi legutóbbi esküdtzégi ülészak tárgyalásának halga ósága tanusagot tehet arról, mit ő ostromot szenvedtek az ügyészek és védők a minden cimen felmentésert könyörgők részéről és hogy az esküdt-polgárok i már oly kevésé tartanak a törvénytől, hogy a tárgyalási órákról el-elkésnek, jelentősebb alap nélkül beteget jelentenek és a legminimálisabb kedvet sem tanusítják, hogy komoly polgár-bírói hivatásuknak megfeleljenek.

Az egész esküdtzégi intézmény felett mond tehát bírálatot a szegedi esküdtbíráskodás elnöksége, ha a miniszter elé ezeket a nagyon is orvoslandó bajokat betérjeszti.

Az angol királynő kezdi a támadást.

Le a fűzövel!

Illatos szekrények homályában, ő fűzők, a karcsúság mesterei ti, remegjétek. Királyi palotában hangzott el egy szigorú jelszó, királyi asszony dob el most uteket. Sok irigy, rideg támadás pattant vissza mar ti buszke merevségekről, de mi lesz most?

— Le a fűzövel!

Ha mondta szigorú egészséggyógyor, ti pajkos vonalakba futva mosolyogtatok vissza isteni formákon ringva. Ha mondta sutogó szó, akkor talán, talán... De most keményen hangzik. És egy királyasszony mondta ezt ki.

Londoni táviratok szórják szét a világ divatúzó városáib, hogy Alexandra angol királynő fűzője ma kegyvesztett lett. A királynő egészségi okokból számúzte garderojából a fűzőt és a szük cipőt és kimondta, hogy csak olyan hölgyet fogad udvarába, akiket a fűzős fűző nem nyomorít.

S végig rezdül a világ összes toalettasztalai, a főfórum — előtt a hír és bizonyos, hogy most mar iskola lesz a királyi peidaból. Talan ha csak itt-ott nem akadnak majd reb-lis szépségek, akik révén eddig is mindenná megmenekült a sűrűn kiáltott naláttól a fűző.

Mert hiába, minden szépség törvényt bont.

Hiába, hogy nem egészséges a vékony, keskeny látkotopán, mégsem fog a poeta csanakokról énekelni s így hölgye is átorott harisnyában, pici cipőben jar majd ezután, mint azelőtt. Hiába, hogy ol és gyilkol a kegyetlen fűző, általa formák alakulnak és kedves lesz a gyilkos.

Mert hiába, minden szépség törvényt bont.

Királyi asszony üzent a szépségnek hadat, ő, mert szükség nincs reá. Ki mondja meg neki, hogy a számúzott fűző visszatér? Konnyú volt neki. És itt van a fűzők nagy szerencsése. Múdig az őt nyelvet rájuk, akinek konnyúság ezt tenniök. Köhögős, öreg professzorok, szemüveges doktorkisasszonyok, elmuló-elmúlt szépségek és — szépséges királyasszonyok. Amazokra ki sem hallgat: uralkodnak tovább a buszke fűzők, emezek, ő, emezek szava hatalmas.

De ha nem hallja az angolok okos királynője, hogy a számúzott fűző visszasír, hiába, a szépség törvényt bont és majd egy szép királynő amnesztiát indít. Bizonyos, hogy így lesz, várjuk csak.

De addig is, illatos szekrények homályában, ő fűzők, a karcsúság mesterei ti, remegjétek...

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik. Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Épily szembeötölő a javulás az általános egészséget illetően.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyellembe venni.

Étvágy és álom

visszatér s az emésztés javul. Própálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2K50.

Kapható minden gyógytárban.

H I R E K.

— A debreceni színésziskolával kapcsolatosan a szavallás és szónoklás egy hónapra tervezett tanítása e hó 15-én véget ér és október tizenhatodikán megkezdődik a második tanfolyam. E következő kurzus végén az iskola már abban helyzetben lesz, hogy beszámolhata haladásról s egy vizsgálati matiné keretében bemutatja a szavalló művészet eredményeit. — A képzett szónokok foglalkozásuknak megfelelő helyen mutatják be a maguk művészetét s ennek elhatározását és idejét az illető szónokok fogják tudtul adni az érdeklődő közönségnek. — A szavallás és szónoklás október tizenhatodikán kezdődő második tanfolyamára már lehet beiratkozni.

— Különös végrendelet. A közjegyzői akták egyhangú, komor világába is belopódnak néha egy derűs sugár. — Pár évvel ezelőtt egy debreceni „helyes pógár” végrendeletet tett, amelynek utolsó pontja így hangzott:

„Legvégül pedig hagyományozok Ó Fensége, dicsőség-sen uralkodó királyoknak, I. Ferenc Józsefnek öt forintot, azaz 10, szóval tíz koronát.”

Legmulatságosabb a dologban az, hogy a tíz korona végizjárta az ő-szes hivatalos fórumokat az illetékes tisztviselők nagy bosszúságára, míg a testáló paraszt kivanságához képest rendelkezési helyére érkezett, honnan hosszas vándorlás után visszautalák Debrecen városához — a szegények pénztárába.

— Pör a MÁV. ellen. A gépjavitó műhellyel történt vasuti szerencsétlenség egyik sebesültje Klein Mihály érmihályfalvai kereskedő, pört indít s kártérítést követel a Máv.-tól. — A jobb sorsra érdemes embert valósággal üldözik a vasuti katasztrófák. — Alig épült fel a szoboszlói összeütkezés alkalmával kapott sebeiből s a gépjavitó műhellyel történt karamból folytán ismét újabb balesett érte. — Most Klein Mihály ügyvédje, dr. Lukács Béla utján keresetet indít a Máv.

A legújabb divatu női- és leányka kalapok

legolcsóbban beszerezhetők a Rózsa-féle női és leányka felöltő áruházban Kistemplombazár.

ellen s nagyobb összeget kér kárterítés címén.

— **A szórakozott tanár.** A kollégiumban tanított nem is olyan régen egy tanár, aki arról volt híres, hogy rendkívül szórakozott ember volt. A tanév közepe felé történt egyszer, hogy amint a padok között séált, megszólítja az egyik tanítványát, aki nek az arca nagyon ismeretlennek látszott előtte.

— Kedves barátom, maga új ember!

— Nem én tanár ur, mindig itt jártam a kollégiumba.

— Persze, persze, — szól észrevéve tévedését a professzor ur — éppen tegnap beszéltem az édes apjával.

A legérdekesebb a dologban az, hogy ak érdekelt szülői már tíz év óta a földön nyugszanak.

— **Ellopott kabát.** Schwarz Bernát Petőfi-tér 2 ik szám alatt lakó szálásadnak egyik vendége otthagya értékes téli kabátját. Tegnap azonban, mikor a gazdája jelentkezett a kabátjáért, nem találték Schwarz Bernát házában sehol. — Schwarz Bernát bepanaszolta az esetet a rendőrségnek, mivel az a gyanuja, hogy távolléte alatt valaki ellopta az őrizetére bízott kabátot.

— **Elvitték a cipőjét.** Egy ismeretlen 17 évesnek látszó, fiatal ember állított be tegnap délelőtt Csathó Sándor lakatos mester Hunyadi utca 1. szám alatt lévő üzletihelyiségébe. B séígtés közben egy kisé mágára hagyta Csathó Sándor ismeretlen látogatóját, aki a lakatosmester távollétét arra használta fel, hogy szépen felhuzta Csathó Sándor cipőjét és észrevétlenül elhajtotta vele. Csathó Sándor panaszára a rendőrség keresi a vakmerő cipőtolvajt.

— **Royal kávéház villany fényben,** gyönyörű látványosság, Villany levegő tisztító, külön termék, ebéd, utána fekete és uzsonna kávé különlegességek. Színház után meleg és hideg vacsorák. Külön termék esténként. Előrendü zenekar. Előre lehet ebédeket és vacsorákat rendelni. Bál- és külföldi borok, figyelmes kiszolgálásról gondoskodik Hauer Bertalan tulajdonos.

— **Hová menjünk színház után?** Csakis a Márkus Drener ét-terembe. Színházi előadások után friss vacsora, sok különlegesség. Halak, vadak. Frissen csapolt Korona á la Pilseni sör, kitűnő fajorok. — Társaságok részére szeparék, nagyobb társaságoknak a virág-ét-terem. — Naponta nagy zenehangversenyek.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

Az álmatlan királyné.

A finn vizekre...

Alexandra, minden oroszok cárnéja, hajléktalan.

Talán száz kastélya is van, tizezer gyönyörű terme és még sincs egyetlen társalgási hely, ahol fejét nyugalmra hajthatná.

Kikiváncsolt a finn vizekre, ahol csend és nyugalom van, ahol a legrosszabb indulati hullámok sem robbannak fel, ahol nem kell félni utkos gyilkostól és mérgezett itartól, ahová nem forkózhetik embri gonoszság, ahol Alexandra is elfelejt, hogy cár felesége, hogy trónörökös anyja s egyszerű, nyugodt életű, csöndes, megelégedett asszonynak képeli magát.

Illó távollághban előtte és mögötte, jobbról és balról hadihajók ringatóznak s a négyyszögön idegen hajó, vagy csónak nem hatolhat át.

De amint szárazföldre teszi Alexandra, minden oroszok cárnéja a lábát, vége a nyugalomnak.

Nem tudja szemét lehunyni, képzelődik, rettenetes víziók gyötrik.

Idegorvosi nyelven szólva, az orosz cárné hisztérikus.

A sok rettegés, aggodalom a sok fel nem robbant bomba és testet nem ért gyilkos a lelket mégis megsebezte s a gyenge idegzetű asszony nem bírja el a küzdelmet az élettel, a carok, a császárok és királyok életével.

Nem mer elutazni se északra, se délre, se Moszkvába, se Pétvárra, se Carskoje Szelota, egyetlen nyugodt csak:

— A finn vizeken. — — A finn vizekre. — —

Távirat és telefon.

Mozgósítanak.

Budapest, október 8. A mozgósítási hírek komolyak. A zágrábi 13 ik hadtest és az ujvidéki 70 ik gyalogezred készenlében áll. — A szerbek állítólag leakarják rombolni a hidakat és azért különösen ezeket őrzik.

Belgrád, október 9. A nép ma fegyvert követelve tört be a királyi palotába. Csak nagy erőfeszítéssel tudta a rendőrség és hatóság a lázadókat megfékezni.

A szociálisták véres tüntetése.

Budapest, október 8. A szociáldemokrata pár a mai napra a város különböző helyein 21 gyűlést akart tartani. A főkapitány azt követelte, hogy azok, akik a gyűléseket bejelentették, felelősséget vállaljanak azért, hogy zavargások nem lesznek. A gyűléseket ezért tegnap délután magához kereste és a felelősség iránt kérdést intézett hozzájuk. A bejelentők azonban nem voltak arra hajlandók, hogy a felelősséget vállalják, mert ők csak a gyűlések irányíthatják az embereket. A főkapitány ennek következtében tegnap a 21 ülés közül huszat betiltott. Érdekes, hogy Boda D zse, a mióta főkapitány, még ülést be nem tiltott.

A szociálisták a betiltás dacára is gyűlekezni kezdtek. Revolvereket osztogattak szét egymás között, töltényekkel felszerelve. Mikor a rendőrség felakartja oszlatni a zavargókat, azok több lövést tettek. Mindkét részről többen megsebesültek, mivel a rendőrség is sortűzet adott. Többeket letartóztattak.

A nagyhatalmak mellettünk.

Budapest, október 8. Az osztrák delegáció külügyi bizottságának mai ülésén Aehrenthal kilelentette, hogy a nagyhatalmak mellettünk vannak.

Naponta Odollal való szájápolás alapja a szép és egészséges fogaknak.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínen játszó fehérséget. Megszünteti a kérvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihailovics Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

TELEFON 560.

Szőnyegáruház.

TELEFON 560.

Haas Fülöp és Fia

osász. és kir. udv. szállítók és osász. kir. szőnyeg- és butorszövet gyárosok.

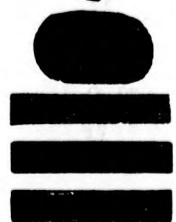
Steinfeld palota.

DEBRECZEN

Piac-utca 59. szám.

Raktáron vannak: Óriási választékban különféle minőségű és nagyságu Ágy elé és fali szőnyegek. Lineliium szőnyegek, futók, Kókusz futók, Angora és kecske bőrök, Gyapju és selyem butorszövetek, Selyem-, gyapju plüszök, Bőrvásznak stb. Ágy és asztalterítők; Szövet és goldine terítők, Zongora terítők. Hencser átvétők, Szövet és applikált posztó függönyök, Csipke függönyök méterenként. Applikált tülle starok, Ágytakarók fodrossal és anélkül, Színes angol mouslinek, Paplanok különböző minőségben, Teveszór és gyapju takarók, Uti takarók és lópokrócok, Halinák padló behuzására.

Réz és nickel ágyak, Keleti perzsa és smyrna szőnyegek, függönyök, táskák és átvétők.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanelek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők.

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr disztáskák. Menyasszonyi selymek. Koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban.

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles, barna és fekete színekben métere 8 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban. — Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

Jutta, spárga, hollandi, kiddor-münster, tapasztry, velour, futó- és szalonszőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kéz fehérneműek, vászon,

siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsó szoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és clo t alsószoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok legolcsóbb szabott árban.

férfi ingek, lábravalók, hálóingek, gallérok, kézelők, nyakendők, divatzsebkendők.

Alsó tricott ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruhaszövetek,

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló béles áruk. Har sznyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban, legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg-raktára
Debrecen, Rózsa-utca 1. sz.

Kiadó boros pince.

...

A Zenede Vár-utcai házában 300—400 hektó bor befogadására is alkalmas boros pince

kiadó.

Értekezhetni lehet dr. MÁRTON KÁLMÁN házgondnoknál (Piac-utca 44.) s a helyszínen a házmesternél.

Szarvasmarha-

teleltetés. Négyszáz métermázsa tavaszi szalma és ennek pojevája, továbbá 80 holdnak tengeriszár terüése, aljazáshoz buzaszalma a helyszínen való feletetés mellett

eladó.

Elsőrendű istálló rendelkezésre áll. Közelebbi megtudható Molnár Béla földbirtokosnál Puszta Hédköz. Posta és vasut: Berettyó-Ujfaló.

Harcom az igazságért

melyre ellenfeleim kényszerítettek, egyik meglepetés a másik után szüli. Mint emlékezetes, nemrégiben felhívás jelent meg a sajtóban, mely vállalatom ellen fordult és mely végül valamennyi fényképészt arra hívott fel, hogy szerezzen ellenem adatokat. Egy fényképész-szövetkezet szerepelt, mint a felhívás aláírója. Tekintettel a nagy kárra, mely ez otromba támadás miatt engem ért, erőlyesen voltam kénytelen védekezni e

felháborító merénylet

ellen. Így került ez ügy a bíróság elé. Itt azonban általános meglepetésre kijelentette a szövetkezet elnöke, hogy ő semmiféle olyan felhívást közzé nem tett és így hamisítás történt. Kiderült tehát, hogy ellenfeleim közt olyanok is vannak, kik nem merészelnek velem szemben nyíltan és becsületesen föllépni, hanem inkább orvul támadnak rám és nem riadnak vissza

ravasz hamisítástól,

oly eszközökkel élvén tehát küzdelmükben, melyeknek igazi névvel való illetését nyugodtan bizatom igazságosan érző emberre. Nem félek azonban a becsületes versenytől sem, bármily hatalmas is legyen. Éppen ezért nyilvánosan kijelentem, hogy azonnal lefizetek az itteni szegény-pénztárnál

3000 koronát készpénzben,

ha Ausztria, Magyarország vagy Németországban találkoznék valaki, aki nagyított arcképekért éppen annyi önkényt küldött köszönő és elismerő levelet mutathat elő, mint én. Aki elfogadja ez ajánlatot, annak a lefolyt évből szabadon választott, de egymásra következő öt napról való leveleket kell előmutatnia másolatban. Ugyanezt fogom én is tenni. Felszólítom tehát a fölsorolt államokban működő sok ezer fényképészt és műintézetet, hogy keljenek velem uyilt és

becsületes hacra,

hadd lássa a közönség, hogy az ellenem intézett sok támadást pusztán az üzleti irigység okozta. Kijelentem továbbá a velem versenyző cégeknek, hogy eszem ágában sincs az, hogy áraitam a közönség hátrányára emeljem. Éppen ellenkezőleg: most fogom csak mutatni, hogy senkitől sem fogadok el leckét arról, hogy mit tegyek és mit ne és mit sem törődöm azzal, hogy mit szólnak versenytársaim ahhoz, amit teszek. Hogy tehát ellenfeleim lássák, kivel van dolguk, egyelőre hat héten át, esetleg, ha jónak fogom tartani, továbbra is szállítok

ingyen egy nagy képet

mindenkinek, aki e célból beküldi nekem fényképét. Ez a kis fénykép után készült nagyított kép 38 cm. széles és 48 cm. magas, tehát majdnem életnagyságu. Minden félreértés elkerülése végett, határozottan kijelentem, hogy nem szállítok ugynevezett fénykép-nagyításokat, mint a milyeneket fényképészek közönségesen készíteni és forgalomba hozni szoktak, hanem a képeket kartonmentesen, villamos-ság segítségével pozitív retouche nélkül állítjuk elő; ugynevezett „Solar Prints”. Aki tehát képet szeretne önmagáról vagy övéiről, vagy aki érdeklődik csupán az iránt, hogy vajjon komoly-e a fenti ajánlat, az bizvást küldje be nekem a fényképet, pontos címének megjelölésével.

Pénzt nem kell

küldeni. Kisérő-levél nem szükséges, csupán a cím és a fénykép. Kezeskedem érte, hogy hihátlanul küldöm vissza a képet. Aki nem kívánja, hogy saját zsebemből fizessem a portódíjat nagyított kép megküldésénél, valamint a kép visszaküldésénél, az hozzátehet a képhez 60 fillért bélyegekből. De ismételtelen kijelentem, hogy nem föltétlenül szükséges. A nagyított képet époly pontosan és bérmentve kapja meg akkor is, ha nem küldötte meg a szállítási díjat. Egyébként sem köteles senki sem előbb, sem utóbb bárminemű fizetésre, mert a képet valóban teljesen ingyen adom. Az egyedüli, amit kérni bátor volnék, az, akik tölem képet kaptak, volnának szivesek cégemet alkalomadtán ismerőseiknek ajánlani és nekik

őszintén megmondani,

hogy meg voltak-e elégedve. Éppenséggel nem kívánom tehát, hogy valaki meggyőződése ellenére diszérje képeimet. Csúpán az, aki jó lelkiismerettel teheti, az ajánlja alkalomadtán cégemet barátai körében. A fenti ajánlat érvényessége alól ki vannak zárva konkurrens cégek tulajdonosai, valamint hozzátartozóik, alkalmazottaik és megbizottaik. Adott esetben kímélet nélkül megindíthatnám csalás miatt az eljárást.

Ez válaszom versenytársaimnak.

Mertner Róbert villamos fényképészeti műintézete

Bécs, posta 23. sz. 118. Füzletek: DREZDA, BERLIN.

APRÓ HIRDETÉSEK.

* *
Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szög 6 fillér.

* *
Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beletűdött.

* *
Apró hirdetések előre fizetendők. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Kiadó boros pince Hatvan-utcai vásártér 69 ik számú házban, 30 ezer liter bor- és 1 raktár 5—600 metermázsa buza befogadására is alkalmas. Csicsó Lajosnál.

50 hl. öreg szőlőtermését keresnek eladom, kisebb részletekben is. Váry János Monostorpályi.

Régebbi idő óta fennálló mosoda helyiség kiadó Árpádtér 39. sz.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni, Bádógsz-utca 4. sz. a.

Tajtéklipák, Hermonikák, Cipők, csizmák, kezi és ládakfferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádógsz-utca 4. szám.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fel és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Fiatal intelligens nő házvezetőnői állást keres kitűnő bizonyítvánnyal, elmegy vidékre is. „Kifogástalan” cím a kiadóba.

Boroshordó

használt, jó karban lévő eladó. Nyugoti-u. 34.

Ki akar

legjutányosabb és szakszerűen telefonokat, villamos csengőket, számjelzőket, tűz- és betörés elleni villamos jelzőket berendeztetni? az forduljon **Földvári L.** Debreceni első elektrotechnikai gyár- és villamos szerelési vállalatához. Kossut utca 1. sz., (az udvarban.) Telefon 168. sz. Tanuló felvétetik.

Amatőrök!

A városházzal szemben, a Schwartz féle pipás-üzletben, hol mindennemű fényképező cikkek is kaphatók most érkeztek teljesen friss lemezek és papírok minden gyári árban.

Legdivatosabb férfi fehérneműek, nyakkendők, bőr és kötött keztyük, Gummi különlegességek! Kötszerek, betegápolási cikkek

Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer- és divat-üzletében. Debrecen, Simonffy-u. 2. (V. bérház.)

Kárpitos- és díszítő-műhely

Debrecen, Piac-u. 47.

(a főpostával szemben.)

Elvállalunk minden szakmába vágó munkákat, ebédlő, háló és szalonok kárpitozását, új afrik és lószőr matracok készítését és régiék felfrissítését. Függyönyök feltevését és gyermekkoszik díszítését. Kész diványok.

Jutányos árak.

Varga és méhés.

Új női ruha varroda. Elvállal mindennemű angol és francia munkát, blousok, aljak, divatos kosztümök és kabátok elkészítését a legújabb divat szerint Berkovits Samu női szabó, Reál-u. 6. szám.

Elárúsító nő felvétetik a dohánygyártársaságban.

Özv. Jámor Zsigmondné kárpitos műhelye (Rákóczi) Meszeua-u. 2. sz. Jutányosan vállal matracok átdolgozását, függönyök felállítását, diványok és szalongszövet búházását. Jó és pontos munkáért kezeskedem.

Kalapok

tisztítását, ollinderek vasalását a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda **BORZA ISTVAN** kalapos üzlete Debrecen, Főplac, (Stenczinger-ház).

Újórás és ékszerész

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy Hatran-u. 2. sz. a. dusan felszerelt órás és ékszer-üzletet rendeztem be. Raktáron tartok konyha, ébresztő, arany és ezüst órákat és ékszereket. Órák és ékszerek javítását helyben és vidékről jótállással eszközölöm.

Deutsch L.

órák és ékszerész.

TELEFON 653.

BÉLYEGZŐ-GYÁR

Első Debreceni

és könyvnyomda.

SIMONFFY-U. 5.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építésmérnöknek és építésvetőknek. Fővételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az utmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetőisége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágtöltetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568 1063

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debreczen,

* * Kistemplombazár. * *

Megérkeztek az őszi idény újodonságai női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruha-
o o o diszekben. o o o

Óriási választék!

Magyarország egyik legnagyobb szőnyegáruháza.

Az őszi idényre az

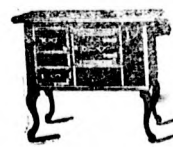
Új szőnyegek,

függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek, moquettek, plüs, flanel és uti-takarók megérkeztek

Bosznay J. és Tsa

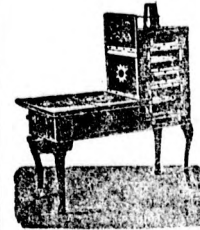
szőnyegáruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Takarék tüzhelyek, főző-edények,

Eperjesi cserépkályhák, vaskályhák jutányos áron kaphatók

Kovács Gyula

vasüzletében

„BIKA”-szálloda mellett.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban:

Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház.)